

Újabb 28 CD-vel bővült az Új Pátria sorozat

Eddig 28 CD készült el az Új Pátria sorozatban, amely az Utolsó óra gyűjtéseinek reprezentatív részét ismerteti meg a hallgatókkal. Az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmusok által támogatott *Jövők öröksége XX. → XXI.* projekt keretében összesen 50, eredeti népzenei felvételeket tartalmazó CD jelenik meg 2010 novemberéig, amelyek aztán többek között Európa nagyobb könyvtáraiba jutnak el, hogy az érdeklődők bárhol megismerhessék a Kárpát-medencei hangszeres népzeneit.

A Fonó Budai Zeneház és a Hagyományok Háza 800 ezer eurós (kb. 220 millió forintos) támogatást nyert a norvég alaptól, amelyet a *Jövők Öröksége XX. → XXI. projekt* keretében többek között arra fordítanak, hogy 50 CD-t jelentessenek meg az Utolsó Óra projekt gyűjtéseinek anyagából.

Az első 28 CD-t 2010. augusztus 12-én, a Sziget Fesztiválon tartott sajtótájékoztatón mutatták be a nagyközönségnek: ezeken többek között erdőalji, észak-mezőségi, gyergyói, szilágysági, vízmelléki, zempléni, szatmári népzene hallható. A több ezer órnyi felvételtől az adott tájegységeket tökéletesen ismerő szerkesztők (Agócs Gergely, Árendás Péter, Avar Panni, Bodor Anikó, Juhász Zoltán, Kelemen László, Németh István, Pávai István, Vavrincez András, ifj. Vitányi Iván népzene kutatók) válogatták ki azokat a felvételeket, amelyek leginkább megidézik egy-egy vidék hangszeres népzenejének jellegzetességeit, hangulatát, sokszínűségét.

A CD-k egyelőre 1000-1000 példányban jelennek meg, ezekből 400 darabot Európa nagyobb könyvtáraiba, zeneiskolaiba és folklórarchívumaiba juttatnak el, hogy a kontinens bármely pontján megismerhető legyen a magyar népzenei kincs (A felvételekbe hamarosan bele lehet hallgatni a www.utolsoora.hu honlapon, 2011 márciusára pedig a teljes gyűjtés meghallgatható, kutatható lesz a Hagyományok Háza honlapjáról /www.hagyomanyokhaza.hu/ elérhető adatbázisban). A tervek szerint az érdeklődők hamarosan a Fonó Budai Zeneház kedvezményes előfizetési akciója keretében vásárolhatják meg a CD-sorozatot. A szerkesztők már dolgoznak a következő 22 CD-n is, ezek várhatóan október végén látnak napvilágot.

A Fonó és a Hagyományok Háza távolabbi tervei között szerepel, hogy amint sikerül a munka anyagi fedezetét előteremteni, ismét kiadják a korábban az Új Pátria sorozatban megjelent 18 CD-t. Ezen kívül újabb lemezeket is szeretnének megjelentetni, hiszen az Utolsó Óra gyűjtései közül még kiadatlan például Bálványoscsaba, Csabaújfalu, Alsójára, vagy éppen Aknaszlatina hangszeres népzenei öröksége.

Az Új Pátria sorozatban most megjelenő 28 CD

	CD címe	Előadó/Gyűjtési helyszín	Gyűjtési helyszín	Szerkesztő(k)
1.	Erdőalji népzene	Kolozsi „Kicsi” Aladár és bandája	Erdőalja Kolozs	Kelemen László
2.	Észak-mezőségi népzene	Bálványosvára	Észak-Mezőség Bálványosvára	Juhász Zoltán
3.	Észak-mezőségi népzene	Buza	Észak-Mezőség Buza	Árendás Péter
4.	Észak-mezőségi népzene	Ördögösfüzesi népzene	Észak-Mezőség Ördögösfüzes	Juhász Zoltán
5.	Felcsíki népzene	Csíkjenőfalva	Felcsík Csíkjenőfalva	Juhász Zoltán
6.	Almás menti népzene	Almásszentmihály	Almás mente Almásszentmihály	Kelemen László
7.	Gyergyói népzene	Gyergyócsomafalva	Gyergyó Gyergyócsomafalva	Árendás Péter
8.	Kis-Szamos melléki népzene	Fejérd	Kis-Szamos melléke Fejérd	Kelemen László
9.	Népzene a Marosszéki-Mezőségről	Mezőkölpény	Marosszéki Mezőség Mezőkölpény	Árendás Péter
10.	Szilágysági népzene	Szilágysámson	Szilágyság Szilágysámson	Árendás Péter
11.	Vízmelléki népzene	Ádámos – Magyarkirályfalva	Vízmellék Ádámos – Magyarkirályfalva	Árendás Péter
12.	Vízmelléki népzene	Balázstelke	Vízmellék Balázstelke	Pávai István
13.	Vízmelléki népzene	Héderfája, Gógánvára	Vízmellék Héderfája – Gógánvára	Pávai István
14.	Garam menti népzene	Garamszőlős / Rybník	Alsó-Garam mente Garamszőlős	Agócs Gergely
15.	Pólyánhegyaljai népzene	Horhát / Hrochoť	Pólyánhegyalja Horhát	Agócs Gergely
16.	Medvesalji népzene	„Savanyáék” Fülekről	Medvesalja Füle	Agócs Gergely
17.	Gömöri népzene	Alsókálosa – Sandrikék	Gömör Alsókálosa	Agócs Gergely
18.	Felső-Bódva menti népzene	Szepsi – Sacca	Felső-Bódva mente Szepsi – Sacca	Agócs Gergely
19.	Kassa vidéki népzene	Abaújszina – Magyarbőd	Kassa-vidék Abaújszina – Magyarbőd	Agócs Gergely
20.	Zempléni népzene	Zámutov / Opálhegy	Zemplén Opálhegy	Agócs Gergely

21.	Somogyi népzene	Nemespátrói énekesek	Somogy Nemespátró	Juhász Zoltán
22.	Baranyai tamburazene	Versendi Kovács József és zenekara	Baranya Mohács	Avar Panni
23.	Hangszeres magyar népzene a Vajdaságban	Hertelendyfalva, Versec, Torontáloroszi, Szentmihály	Vajdaság Hertelendyfalva, Versec, Torontáloroszi, Magyarszentmihály	Bodor Anikó Németh István
24.	Barkósági népzene Heves megyéből	Tarnalelesz	Barkóság Tarnalelesz	Vavrinecz András
25.	Barkósági népzene Borsod megyéből	Ózd, Domaháza, Sáta	Barkóság Ózd, Domaháza, Sáta	Árendás Péter
26.	Zempléni magyar népzene	Sárospatak, Sátoraljaújhely	Zemplén Sárospatak, Sátoraljaújhely	Vavrinecz András
27.	Szatmári népzene	Zsarolyán, Szamosangyalos, Csenger	Szatmár Zsarolyán, Szamosangyalos, Csenger	Árendás Péter
28.	Szatmári népzene	Hirip	Szatmár Hirip	Árendás Péter

A Jövők öröksége XX. → XXI. projekt

A Hagyományok Háza az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmusok támogatásával Jövők öröksége XX. → XXI. című, közel 220 millió forint összköltségvetésű projektet valósít meg 2011 áprilisáig.

Magyarországon a XIX. század végétől kezdve történik tudományos igénnyel a magyar népi kultúra feltérképezése. A magyar népdalok leghíresebb gyűjtőit, Kodályt és Bartókot követően Lajtha László, Martin György, valamint tanítványaik és követőik folytatták a folklór gyűjtését. A '70-es években kibontakozó táncházmozgalom komoly lökést adott a gyűjtésnek, így napjainkra óriási tömegű hangfelvétel, mozgókép, fénykép és írott folklórdokumentum halmozódott fel. A XX. század technikai színvonalán rögzített archiválási módok nem időtállóak. Számos gyűjtemény ma már nagyon rossz állapotban van, ezeket meg kell menteni a legkorszerűbb archiválási technikák segítségével.

A Jövők öröksége projekt első lépése a Hagyományok Háza tulajdonában levő, több mint 150 gyűjtés bővítése további gyűjtemények megvásárlásával. A második lépés a népzene-, néptánc- és egyéb analóg folklórfelvételek digitalizálása, harmadik pedig a közzététel. A nagyfelbontású, digitalizált és feldolgozott média könnyebben kezelhető és közzétehető formátumokra konvertálva kerül a világhálóra. A Hagyományok Háza a projekt keretében kialakít egy klimatizált, tűzvédelmi szempontból is megfelelő raktárat, ahol a digitális adathordozók optimális körülmények között tárolhatók.

A projekt másik nagy eredménye lesz a kilencvenes évek végén lezajlott Utolsó Óra-program eddig ki nem adott gyűjtéseiből készített reprezentatív CD-sorozat megjelentetése (50 új CD egységes sorozatként, 1000-1000 példányban). Elkészül további hét új szakkönyv a folklórgyűjtések ismeretterjesztő és oktatási célú feldolgozásának eredményeként. A kiadványokból 350 példány az Európában működő nagyobb könyvtárakba, zeneiskolákba és folklórchívumokba jut el.

A projekt összköltségvetése 800.000 euró (kettőszázhúszezer forint), amelyet 85 százalékban az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok, 15 százalékban a Hagyományok Háza az NKA és a Nemzeti Erőforrás Minisztérium segítségével finanszíroz.

Az UTOLSÓ ÓRA

A századforduló legnagyobb szabású kárpát-medencei népzenei gyűjtése Kelemen László ötletéből kiindulva, az ő vezetésével a Fonó Budai Zeneházban zajlott 1997. és 2001. között. A program megvalósításának részleteit egy szűk szakmai stáb – Kelemen László, Lukács József és Zsidi János – dolgozták ki.

1997 szeptemberétől kezdve kisebb megszakításokkal (nyári időszak, karácsony) rendre felvétel készült a még élő falusi hagyományos népzenei együttesekről. Egy-egy zenekar megközelítőleg teljes, több etnikumot is kiszolgáló repertoárjának felgyűjtésére három-öt nap állt rendelkezésre, ezért jutott idő arra is, hogy ne csak a dallamkészletet, hanem a zenével, tánccal, népszokásokkal kapcsolatos szöveges adatokat is rögzítsék, majd archív CD-lemezre írják. Lehetőség szerint a zenekarokkal egy-egy pár táncos, illetve egy-két énekes is érkezett, ami a hangszeres népzene vokális és funkcionális kapcsolatainak feltárásához nyújt segítséget.

A program először az erdélyi hangszeres népzene minél teljesebb repertoárjának rögzítését tűzte ki célul, így az első részben közel másfél év alatt 47 zenekar, valamint több tucat énekes és táncos érkezett Erdélyből. A program része volt a hagyományos erdélyi furulyazene feltérképezése is. A gyűjtéseket elsősorban Kelemen László, Pávai István, valamint Juhász Zoltán és Árendás Péter végezték, a táncgyűjtésben Zsuráfszki Zoltán és a Budapest Táncegyüttes néhány tagja segített. Minderről számítógépes jegyzőkönyv készült, melyet Koncz Gergely írt. A lezárt gyűjtés kb. 550 CD-nyi zenei anyagot jelent, továbbá minden csoportról videofelvétel is készült. A csoportok kiutazását Erdélyből Tötszegi András szervezte.

1999 tavaszától a gyűjtés 25 felvidéki együttesel folytatódott. A szlovákiai magyar, szlovák, gorál és ruszin csoportok megszervezését és gyűjtését Agócs Gergely végezte, teljessé téve ezzel igen hiányosan kutatott falvak és területek gyűjtését is. Itt újabb 250 CD-nyi anyagot rögzítettünk, nem beszélve a videofelvételekről.

A program harmadik része 2000 májusában kezdődött, a kimaradt kárpátaljai, partiumi, délvidéki és magyarországi zenekarokkal. Táncosokat itt már csak elvétve találtunk, és az együtt muzsikáló zenészeket is gyakran több faluból kellett összeszedni. A 40 különböző zenekar előkészítését és gyűjtését főképpen Vavrincez András, Németh István, Árendás Péter, valamint Pál Lajos (Kárpátalja) és Bodor Anikó (Délvidék) végezték. A paletta itt igen sokszínű volt: a vonósokon kívül a kárpátaljai rutén bandától a bánsági román fúvósokon át a délvidéki tamburásokig sok zenész, magyar és cigány énekes is megfordult a stúdióban. Az itt készült 450 CD-vel együtt az Utolsó Óra programban összesen 1250 CD telt meg zenével és szöveges adatokkal.

Az Utolsó Óra programban részt vevő „adatközlők” az alábbi helyekről érkeztek (a megyékbe való besorolás az 1913-as helységnévtár alapján történt):

1. ERDÉLY:

Ádámos (Kis -Küküllő vm.), Almásszentmihály (Kolozs vm.), Alsójára (Torda-Aranyos vm.), Balázstelke (Kis -Küküllő vm.), Bálványoscsaba (Szolnok-Doboka vm.), Bálványosváralja (Szolnok-Doboka vm.), Báré (Kolozs vm.), Budatelke (Kolozs vm.), Buza (Szolnok-Doboka vm.), Csabaújfalu (Szolnok-Doboka vm.), Csíkjenőfalva (Csík vm.), Csombord (Alsó-Fehér vm.), Erdőszombattelke (Szolnok-Doboka vm.), Fejérd (Kolozs vm.), Gerendkeresztúr (Torda-Aranyos vm.), Gernyeszeg (Maros-Torda vm.), Gogánváralja (Kis-Küküllő vm.), Görgényoroszfalu (Maros-Torda vm.), Gyergyócsomafalva (Csík vm.), Gyergyódamuk (Csík vm.), Gyimesbükk (Csík vm.), Gyimesközéplek (Csík vm.), Halmosd (Szilágy vm.), Héderfája (Kis-Küküllő vm.), Jód (Máramaros vm.), Királyfalva (Kis -Küküllő vm.), Kolozs (Kolozs vm.), Magyarbece (Alsó-Fehér vm.), Magyardécse (Szolnok-Doboka vm.), Magyarfráta (Kolozs vm.), Magyarpalatka (Kolozs vm.), Magyarpéterlaka (Maros-Torda vm.), Magyarszovát (Kolozs vm.), Marosvécs (Maros-Torda vm.), Mezőceked (Torda-Aranyos vm.), Mezőkölpény (Maros-Torda vm.), Mezőmés (Torda-Aranyos vm.), Mezőszenmárton (Maros-Torda vm.), Mezőszilvás (Kolozs vm.), Mezőszopor (Kolozs vm.), Miriszló (Alsó-Fehér vm.), Nagysármás (Kolozs vm.), Nyárádselye (Maros-Torda vm.), Oláhszentgyörgy (Beszterce- Naszód vm.), Ördöngösfüzes (Szolnok-Doboka vm.), Örkő (Háromszék vm.), Páncélcseh (Szolnok-Doboka vm.), Radnót (Kis-Küküllő vm.), Récekeresztúr (Szolnok-Doboka vm.), Szászbogács (Kis-Küküllő vm.), Szászcsovás (Kis-Küküllő vm.), Szászfenes (Kolozs vm.), Szászszengyörgy (Beszterce-Naszód vm.), Szásztanacs (Kolozs vm.), Szék (Szolnok-Doboka vm.), Szilágynagyfalva (Szilágy vm.), Szilágysámson (Szilágy vm.), Váralmás (Kolozs vm.)

2. FELVIDÉK:

Abaújszina, Magyarbőd (Abaúj-Torna vm.), Alsókálása, Szútor (Gömör-Kishont vm.), Bodrogmező (Zemplén vm.), Dunaszerdahely (Pozsony vm.), Feketebalog (Zólyom vm.), Fülek (Nógrád vm.), Garamszőlős (Bars vm.), Hanva (Gömör-Kishont vm.), Horhát (Zólyom vm.), Ipolypásztó, Ipolyhídvég (Hont vm.), Klenóc (Gömör-Kishont vm.), Kürt (Komárom vm.), Lándok, Sörkút, Toporc (Szepes vm.), Lice, Jolsva (Gömör-Kishont vm.), Nemesócsa (Komárom vm.), Opálhegy (Zemplén vm.), Osgyán (Gömör-Kishont vm.), Pered-Diószeg (Pozsony vm.), Polhora (Árva vm.), Sajógömör (Gömör-Kishont vm.), Szepesi (Abaúj-Torna vm.), Terhely (Trencsén vm.), Tótraszlavica (Sáros vm.), Zsére (Nyitra vm.), Váradka, Végpetri, Geréb, Gerla, Alsópagony, Felsőpagony (Sáros vm.),

3. KÁRPÁTALJA, PARTIUM, BÁNSÁG ÉS DÉLVIDÉK:

Alsószelistye (Máramaros vm.), Aknaszlatina (Máramaros vm.), Armenis (Krassó-Szörény vm.), Avasfelsőfalva (Szatmár vm.), Barátka (Bihar vm.), Hertelendyfalva (Torontál vm.), Hirip (Szatmár vm.),

Nagypalád (Szatmár vm.), Szentmihály (Torontál vm.), Técső (Máramaros vm.), Tiszaújlak (Ugocsa vm.), Torontáloroszi, Magyarcsernye (Torontál vm.), Versec (Temes vm.)

4. MAGYARORSZÁG:

Alsópetény (Nógrád m.), Babócsa, Nagyatád (Somogy m.), Balassagyarmat (Nógrád m.), Berzence, Merenye, Lábod (Somogy m.), Borsodbóta, Sáta (Borsod m.), Dejtár (Nógrád m.), Galgagyörk, Héhalom, Püspökatvan, Rimóc (Pest és Nógrád m.), Gyöngyöspata (Heves m.), Györe, Váralja (Baranya m.), Heves (Heves m.), Jászládány (Jász-Nagykun-Szolnok m.), Kaposszerdahely, Kaposvár (Somogy m.), Kásád, Medina, Tótújfalu (Tolna és Baranya m.), Mezőkövesd, Miskolc (Borsod m.), Mohács, Lothárd (Baranya m.), Nemespátró (Somogy m.), Ózd, Domaháza (Borsod m.), Sárospatak (Zemplén m.), Sátoraljaújhely (Zemplén m.), Szamosangyalos (Szatmár m.), Szatmárökörítő (Szatmár m.), Taktabáj, Prügy (Szabolcs m.), Tarnalelesz, Szentdomonkos, Fedémes (Heves m.), Tura (Pest m.), Zsáka (Bihar m.), Zsarolyán (Szatmár m.)

Az Új Pátria sorozat keretében korábban (nem a norvég alap finanszírozásában) megjelent lemezek:

1. Békás vidéki népzene (Gyergyódamuk - Békásszoros)
2. Belső-Mezőségi népzene (Báré – A Mácsingók)
3. Belső-Mezőségi népzene (Magyarszovát)
4. Belső-Mezőségi népzene (Nagysármás)
5. Északkelet-Mezőségi népzene (Budatelke – Szászsztentgyörgy)
6. Felső-Maros menti népzene (Szásztancs)
7. Felső-Maros menti népzene (Csiszár Aladár- Magyarpéterlaka)
8. Felső-Maros menti népzene (Görgényoroszfalusi Pílu bandája)
9. Gyimesi népzene (Gyimesbükk – Hidegség)
10. Gyimesi népzene (Zerkula János keservei)
11. Kalotaszegi népzene (Szászfenes – A Muzák)
12. Kalotaszegi népzene (Váralmási Pici Aladár bandája)
13. Vízmelléki népzene (Szászcsávás- Szászbogács)
14. Máramarosi népzene (Jód)
15. Észak-Mezőségi népzene (Szék)
16. Szilágysági népzene (Szilágynagyfalu – Szilagybagos)

Tematikus válogatások:

17. A juhait kereső pásztor
18. Karácsonyi, újévi énekek, névnapköszöntők (Nagykarácsony- Kiskarácsony)